

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. Quædam de recitatione in Choro, vel cum socio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

dubitat an Officium persolverit. In praesentia est alia & quidem consequens difficultas: An qui recitatis horis non recordatur, seu incipit dubitare, num partem earum notabilem omiserit, obligetur ad eam eodem die supplendam, seu repetendam.

Respondeo. Si non recorderis, seu dubites negative, hoc est, nullas rationes probabiles habeas, vel quae satis exiguas, quae consensum non sufficiunt à prudenti extorquere, utrum recitaveris, necne, dico, te non teneri repetere, seu supplere. Ratio est, quia possessio videtur esse pro te, certus enim es te Officium recitavisse, incertus autem, an ejus partem omiseris. Neque dicas, de hac parte non adesse certitudinem fuisse persolutam; ne dicas (inquam) nam ex communiter contingentibus supponere debemus recitantem Officium, totum certò recitasse, nec partem omisisse, nisi contrarium evidenter constet. Si verò positivè propter aliquas rationes solum probabiles tibi id persuadeas, puto te pariter non teneri; quia praedicta ratio ducta ex communiter contingentibus, quod totum recitaveris, praevalet cuicumque rationi contrariae, quae sit probabilis dumtaxat. Solum igitur tunc repetere cogis, quando clare moraliter tibi aliquid omisisse constat.

De non recitante, sed solum audiente Lectiones.

10. Quando recitas cum socio, obligaris proferre alternatim versus Psalmorum, ceterum Responsoria, Antiphonas, Capitulum, Orationes, ac Lectiones, sufficit si proferat socius; tu verò attendas (de qua attentione dicam mox §. 4. n. 9.) Ratio ducitur ex praxi recitantium in Choro, cui similis est recitatio cum socio, &c.

Sine interruptione.

11. Quaecunque interruptio five extra Chorum, five (praescindendo à scandalo) in Choro, dummodo continuatio fiat intra eundem diem, peccatum mortale nequaquam attingit. Ita Bon. l. c. n. 28. contra Suarium. Itaque qui unum Nocturnum, vel etiam unum dumtaxat Psalmum hoc mane, v.g. recitat, vel qui Matutini partem, etiam unum Psalmum ejusdem recitavit pridie Vesperti, (Id docuisse Joan. de Lugo testatur Tancredus t. 1. de Rel. tr. 3. lib. 4. d. 1. n. 8. quamvis immeritò contrarius) si postea antequam spiraret tempus praescriptum recitandi, nempe media nox sequens, recitet quod recitandum supersupere, non erit culpae mortalis reus. Ita Arag. Lessius, Suar. Laym. alique apud Bon. l. c. & apud Pellizz. t. 1. man. reg. tract. 5. cap. 8. sect. 2. n. 78. legem item Quintanad. tr. 8. sing. 2. Ratio est, quia jam intra latitudinem temporis, in quo urget praecipitum, totum Officium persolvitur: & ex alia parte non apparet irreverentia gravis id in oratione facere, quae tamen gravis esset in celebratione Missae, quia haec non est sola oratio, sed sacrificium: cui plura deberi inficiabitur nemo.

Dixi (gravis) nam si id fieret sine causa, peccatorum veniale non effugeretur, quia non custodiretur status orandi modus: accedente autem causa, itineris, verbi gratia, negotii supervenientia, Charitatis, imò & Extraneitatis, hoc est, affabilitatis, etiam levis culpa facile vitabitur, Deo Optimo humanis modis, per suam benignitatem, sic indulgente, quod certe non indulgeret superbus quilibet humanus Princeps.

Si quando Matutinum à Laudibus divides (id quod laudabile est, ne dum licitum ex Filliucio tr. 23. n. 235.) opus non esse Matutinum absolvere cum Oratione, nisi in nocte Natalis Domini, docet Sanchez lib. 7. de consil. c. 2. dub. 20. n. 2. nec oportere Laudes incipere cum Pater Noster, docet meritò Gavantus in rub. Brevi. sect. 4. c. 2. num. 4. quia de his nulla apparet nec obligans, nec consilens rubrica.

Sine ordinis inversione.

11. Quod dictum est de interruptione assero de Inventionibus non esse scilicet (abstrahendo à Rubricarum contemptu, vel à scandalo,) gravis culpa obnoxium eum, qui Vesperas, verbi gratia, prius recitat, quam Matutinum; Psalmum, quam Laudes, Unum Psalmum, quam alium, &c. sine causa autem reum venialis, cum causa, ne venialis quidem. Ita Bonac. disp. 1. de Hor. Can. quest. 3. p. 4. num. 5. alique apud Pell. tom. 1. tract. 5. cap. 8. sect. 2. n. 78. contra Suarium. Ratio est, quia ordo non est de essentia Officii. Hinc, si quis mane non habeat praemanibus nisi Diurnum, poterit sine scrupulo etiam venialis culpa recitare horas, domi recitaturus Matutinum ejusdem diei, quia illa Brevitatis carentia videtur causa efficiens. Hoc pertinet illa difficultas. An matutino nondum recitato Missam celebrare sit culpa, de qua tamen diximus in opus. de Sacrif. Missilib. 1. c. 5. §. 2.

§. IV. Quaedam de recitatione Officii in Choro, vel cum Socio.

1. Non pauca haecenus exposita lucem afferunt jam dicendis, atque haec invicem illis: Quare ad complementum tractationis, nihil erit lectori ex utriusque negligendum.

De non assistente Choro, nec distributionem recipiente.

Quinam obligentur recitare Officium in Choro, quales sunt Canonici, & similes Praebendati, & quales sunt Religiosi ad Chorum deputati, supponimus hic non inquirimus; quilibet sui muneris obligationem, five procurandi, ut chorus non desit, five cavendi, five solum assistendi ante oculos habeat.

2. Solum quoad hoc, illud est pro conscientiae foro asserendum, An praedicti Praebendati, hoc est, qui redditus, seu distributiones habent ad cavendum in choro, peccent mortaliter, quando sine causa exculante (de qua causa mox infra §. 7.) absint à choro ultra tempus ipsis à jure concessum: concipiuntur enim tres menses in anno, five continui, five interpolati, in quibus abesse sine scrupulo possunt. Ita Trid. sess. 24. cap. 12. de ref.

3. Ita quidem si recipientes distributiones, certum est peccare, quia contra Justitiam recipiunt, cum haec assistentibus solum concedantur, iisdemque accrescant distributiones absentium.

4. Difficultas ergo est, si distributiones non recipiant, sed aliis de more absentibus eas dividendas sponte relinquant. Canonici, v.g. dives qui ultra illos tres menses, sedet quidem in loco suae Ecclesiae, recitatque privatum Officium, sed per desidiam, & quia distributionibus non indiget, choro, qui ceterum per alios satis decenter frequentatur, non assistit per notabiles dies, puta viginti, triginta, plures, imò per totum annum, peccatne mortaliter, si suis collegis distributiones ultro remittit?

5. Dux, ut solet, sunt Doctorum divisa sententiae: nonnulli affirmant esse culpam ex se gravem: nisi forte à gravitate parvas excuset materiae, puta si duobus, vel tribus dumtaxat diebus absentia perseveret. Ita Suar. Vasq. Garfias, Bon. apud Casti. t. 2. l. 17. d. 3. p. 2. n. 3. eisdem sequens. Ratio praecipua ducitur à tribus vel quatuor textibus, apud eundem ibid. quia videntur graviter obstringere praebendatum ad talem assistentiam, additis excommunicationis ferendae, & depositionis poenis.

Praeterea praebendati obligantur graviter ad residentiam, praeter illos tres vacationis menses, ergo graviter ad assistendum choro, ut quid enim residentia est necessaria, nisi ad Chorum frequentandum? Denique pro hac sententia quinque declarationes Sacrae Congregationis affert Garfias de ben. part. 3. cap. 2. n. 323.

9. Nonnulli tamen negant, Cajet. Val. Reg. Nau. Barb. apud eundem Casti. Pal. l. c. n. 2. Ratio praecipua est, quia

tam longum tempus, quo per voces musicas ea Hora Canonica canitur, internam attentionem adhibere.

Confirmatur ex Bauci in *selectis*, quæst. 37. *Peter*, 17 qui citans Sanchez in *consil. lib. 7. cap. 2. dub. 16*, ait, non obligari servientem Choro recitare illam partem, quam pulsatur organum, quia (inquit) Ecclesia sumit illam partem pulsationis Chori pro Oratione.

Submissæ canens.

15. Quæritur secundò, An si quis partem suam submissa voce; ita ut audiri à Choro non possit, profert; ad partem autem ejusdem Chori ritè attendit, an, inquam, satisfaciatur. Dixi (partem suam) nam partem alterius Chori, ut etiam Lectiones, Antiphonas, &c. quæ ab aliis cantari solent, melius esse non recitare, etiam submissa voce, sed ad illam devotè attendere, ne submurmurando aliis detur causa perturbationis, merito notant Doctores Suar. Sanch. Navar. apud Pell. *tract. 1. man. Reg. cap. 8. num. 26*.

Dico hunc præcepto quidem dicendi horas satisfacere, non verò Ecclesiæ servitio, ideo non obligari ad iterum recitandum privatim, sed non posse distributiones accipere. Ita Bon. *diff. 1. de Hof. Can. q. 3. p. 2. §. 1. n. 16*. & 17. Præceptum adimpler, quia ponit, quod debet, quoad præceptum orandi. Servitio non satisfacit, quia munus horum ad Chororum deputatorum non esse solum recitandi quomodocunque Officium, sed publica, atque adeò clara voce. Sanch. Garc. Diana apud Marchinum *more citandum*, videntur contrarium sequi, sed ex March. *tr. 2. de ord. p. 6. c. 13. diff. 7. n. 8*. ij loquuntur de Canonicis, non obligatis nisi ad meram assistentiam, de quibus mox n. 18. Atque hic nota, cum beneficiatus soleat exigere tum fructus à suo beneficio, tum etiam has distributiones ob assistentiam Chori, hunc, de quo loquimur, distributiones solas amittere, non fructus: nam hi dantur propter Officium etiam privatè dictum, illæ propter Chori assistentiam. Quod si quis non habeat alios fructus, nisi distributiones, certè eas amitteret, quia non ponit id propter quod ejusmodi emolumenta ipsi conceduntur. Amittit, inquam, etiam ante sententiam, quia eas Choro non interveniens nunquam facit suas, ut ex vulgatis iuribus constat: Ita Bon. VIII. c. 5. de Clerico non residente in 6. *Trid. sess. 24. cap. 12. de reform.*

16. Petes, huic licetne solum mediocritatem distributionum recipere, scilicet pro ea parte, quam Chorus cantat ad quam ipse jam ritè attendit? Respondeo, licere putant nonnulli, quia jam ponit partem sui muneris; Ita Suar. alique, quos citat, sequiturque Bonac. *ibid. p. 17*. negant alij melius, quia Pius V. prohibet dari distributiones interefferenti, & non recitanti Officium: ita hic ita submissè orans, licet ad aliam partem attendens, non dicitur absolute recitare in Choro. Ita Castro *P. 2. tr. 17. d. 3. p. 4. n. 5*.

Nihil dicens in Choro.

17. Quæritur tertio, an qui nihil in Choro dicit, attendat verò ad omnia, satisfaciatur?

Dico hunc multò minùs satisfacere; ita Castro *ibid.* quia si nullo modo dicitur recitare in Choro, vel orare velociter, quare etiam si privatim domi recitaret, satisfaceret quidem sic præcepto, sed non Ecclesiæ servitio, unde fructus beneficii suos lucrifaceret, non verò distributiones.

18. Excipe illud, quomodo diximus n. 14. *sine*, excipe item eos Canonicos, seu Beneficiatos, quibus vel ex consuetudine, vel ex privilegio conceditur solum interesse Choro, aliis Clericis Chori omnes partes persolverentibus; ita Navar. Less. Fill. alique apud Bonac. *quæst. 3. p. 2. §. 1. num. 17*, Castro Pal. *l. c. p. 3*, Azor. *tom. 1. lib. 10. cap. 11. quæst. 10*. iis enim modeste attendentibus, neque confabulantibus non puto sive Pium V. sive Tridentinum Concilium suum æquidistum jus vel privilegium admisisse. An verò ex dictis n. 10. & 11. colligatur his satis esse solum attentionem externam, tu perpende.

Dormiens in Choro.

19. Huc spectat casus sequens. Beneficiarius dum Choro ritè assistet, maxime à somno impertitur, ipse tamen ei, quantum potest resistens, evadere non valet, ita, ut extendat, ad quid obligabitur?

20. Puto primò, eum obligari ad privatam, iteratamque recitationem: Ratio est, quia ipse sic dormiens Officium per actionem humanam, & liberam non persolvit.

21. Puto secundò, hunc lucrari distributiones illius Officii sic imperfectè recitati. Ratio est, quia ad illas acquirendas sufficit assistentia, quantum sine culpa potest ab legitime impedito, v. g. ab infirmo, qui Choro non assistat, quod magis legitimum impedimentum, quàm somnus ille pertinax, qui evincit moraliter non possit, quique si actuali infirmitati comparetur, non erit error: Recitare autem postea ad finem acquirendi distributiones, eundem frustra obligatam, siquidem hæc per horas in Choro recitatas acquiruntur, non per recitatas extra Chorum.

Confabulans in Choro.

22. Quæritur quartò, An Canonicus amittat distributiones quotidianas, si non attendat ad ea, quæ recitantur in Choro, sed cum aliis confabuletur, si tamen legitime recitat, quæ sunt à se recitanda? Respondeo, non est improbabile non amittere, quia verè hic suo muneri non deficiat attendi in Choro, esto peccet contra Religionem, obligeturque quod omisit, recitare privatim.

Recitantes tertiatim.

23. Sacerdotes tres ut laborem Officii temperarent, singuli Versiculum ex Psalmi recitabant; ita fiebat, ut non alternatim, sed tertiatim pensum majore facilitate persolverent; legitime id præstasse sentiendum erit?

Respondeo nequaquam, quia obligantur Sacerdotes recitare Officium more Ecclesiastico; id est, vel totum à singulis, vel ex Choro alternatim, nunquam verò quoad Psalmos tertiatim, & certè si id liceret, liceret etiam quatuor, quinque, plures Sacerdotes suum singulos versiculum recitare, & sic præcepto satisfacere, quod nemo dixit. Huc facit, quod afferam *infra lib. 3. c. 2. §. 6. m. 5*, ex Castro Palao, qui negat votum recitandi Rosarium, posse impleri recitando alternatim; nam licet nos ibidem secuturi sumus oppositum, ubi mos est recitandi sic Rosaria, id tamen probat hanc doctrinam de non recitando officio tertiatim, quia id in Ecclesia receptum more non est.

§. V. De tempore recitandi Officii.

1. Vis ab Ecclesia statutis horis recitandis esse preces Canonicas clarius est, quàm ut quæri oportet: hoc est, jam nunc ex introducta consuetudine timoratorum, sine culpa etiam veniali, Matutinum, & Laudes ab inclinatio præcedenti die usque ad unam circiter horam post ortum Solis diei sequentis; Primam, Tertiam, Sextam, Nonam, ab aurora usque ad meridiem; Vesperas, & Completorium à meridiem usque ad semihoram circiter post Solis occasum. Nihilominus si intra eundem diem recitentur, licet non in suis horis, non peccari certum sit, nisi venialiter, & aliqua existente causa (certè non necessariò magna) ne venialiter quidem in privata recitatione; nam ceterum Prælati sub mortali tenentur diligentes esse, ut regulariter suis horis cantetur Officium in Cathedralibus, ac Regularibus Ecclesiis, præcipitur enim sub indignatione Dei, & Sedis Apostolicæ Clem. 1. de celebr. *Missæ*. Alij autem inferiores, ad quos non pertinet Chori cura, solum obligantur, quando esset grave scandalum, vel grave detrimentum divini cultus, qui ipsi succurrere possunt. Vide quæ dixi §. 1. n. 7.

2. Solum